

Asia: Rajamäen aurinkovoima-alueen osayleiskaava (IIS/553/10.02.02.00/2024)

Iisalmen kaupunki
kirjaamo@iisalmi.fi

Lausunto

1 Johdanto

Helios Nordic Energy Finland Oy suunnittelee Iisalmeen 139 ha aurinkovoima-alueita. Paneelit ovat n. 3–5 m korkeita ja ne sijoitetaan 6–12 m etäisyydelle toisistaan. Suunnittelualue koostuu kolmesta erillisestä palstasta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Kaavaselostuksessa tuodaan epäselvästi ja suppeasti esille, mitä selvityksiä on tehty ja miten lajistoa on kartoitettu. Selostuksessa ei käy ilmi onko metsäkanalintuja kartoitettu ja löydettiinkö alueelta soittimiin viittaavaa.

Selostuksen mukaan selvitysalueelta tunnistettiin yksi kevätaikaiseksi muutonaikainen linnuston kerääntymisalue. Sitä ei kuitenkaan ole osoitettu luomerkinnällä, sillä luontoselvittäään mukaan alueella ei esiinny merkittävää määrää lintuja. Selostuksessa todetaan, että pellon ylläpidon todennäköinen päättymisen johtaisi siihen, että se muuttuisi kahlaajalinnustolle sopimattomaksi. Luke huomauttaa, että tällöin hankkeen vaikutuksina tulee huomioida mahdollinen muutonaikaisen levähdysalueen heikkeneminen tai menetys.

Suurpetoja tai muita riistaeläimiä ei mainita selostuksessa ollenkaan. Hankealueelta ja/tai sen läheisyydestä on kuitenkin havaintoja suurpedoista ja alue sijoittuu suden reviirille (luonnonvaratieto.luke.fi). Luke näkee, että hankkeen kaavaselostus on tässä tarkasteltavan lajiston osalta suppea ja puutteellinen.

Yleisesti Luke toteaa, että aurinkovoimaloiden alue on laaja alue, jossa tilaa ja siten eläinten liikkumista rajataan aidoin. Aurinkovoimalat lisäävät alueen pirstoutuneisuutta ja muutokset ovat pitkäaikaisia. Aurinkovoimaloiden vaikutuksia eläimistöön ei vielä tunneta hyvin, mutta voimaloilla saattaa olla joillekin lajeille muitakin vaikutuksia kuin elinympäristön menetys tai heikentyminen.

Luke näkee, että vesistöjen kannalta on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin: valumavesien ohjailu, ojen selkeytysaltaat, maansiirtotöiden ajoitus, voimaloiden, sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden sijoitus alueelle on tehtävä lähivesistöt huomioiden. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

Tiivis aurinkopaneelirakentaminen aiheuttaa varjostusta ja vaikuttaa laajalla alalla kenttäkerroksen kasvillisuuteen ja maaperään. On tärkeää huomioida aurinkopaneelien sekä huoltoteiden, ojitusten ja maanmuokkauksen mahdolliset vaikutukset valumavesiin ja haasteet vesien hallinnalle. Tarvittavan sähkönsiirron (ja sitä kautta erilaisten lineaarirakenteiden lisääntyminen maisemassa) vaikutuksia tulisi myös tarkastella osana vaikutustapojen kokonaisuutta.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kaavaselostus on suppea ja puutteellinen tässä tarkasteltavan lajiston osalta. Aurinkovoimaloiden alue on laaja alue, jossa tilaa ja siten eläinten liikkumista rajataan aidoin. Aurinkovoimalat lisäävät alueen pirstoutuneisuutta ja muutokset ovat pitkäaikaisia. Aurinkovoimaloiden vaikutuksia eläimistöön ei vielä tunneta hyvin, mutta voimaloilla saattaa olla joillekin lajeille muitakin vaikutuksia kuin elinympäristön menetys tai heikentyminen. Näiden elinympäristössä tapahtuvien muutosten lisäksi aurinkovoiman suunnittelussa tulee huomioida sähkönsiirtoon liittyvät seikat ja rakennusajan aiheuttama häiriö sekä huoltoteiden käytöstä aiheutuva häiriö myös rakennusvaiheen jälkeen. Aurinkovoiman rakentamisen yhteydessä erilaisten maankäyttömuotojen yhteisvaikutukset tulisi myös arvioida huolellisesti.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 30.10.2025 klo 08:49:43.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: